

WUSEP-2020

แบบรายงานผลการดำเนินโครงการวิชาการรับใช้สังคม
(WU-Social Engagement Project)

โครงการ ยกกระดับสินค้าชุมชนเพื่อการผลิตและการจัดจำหน่ายอย่างยั่งยืน
กรณีสินค้าชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลไทยบุรี
อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช

รายชื่อคณะทำงาน

ชื่อ-นามสกุล	สัดส่วนการไหลตภาระงาน	หน้าที่
ผศ.ดร.ไพโรจน์ นวลนุ่ม	101.75	หัวหน้าโครงการ/ประสานงาน
ผศ.ดร.ปานแก้วตา ลีคนาวานิช	78.75	ผู้ร่วมวิจัย
อ.สุขเชิ่น นิยมเดชา	78.75	ผู้ร่วมวิจัย
อ.สุวิจนา ธรรมโชติ	78.75	ผู้ร่วมวิจัย
ผศ.ดร.อรอนงค์ เขียบแหลม	77	ผู้ร่วมวิจัย
ผศ.สมใจ หนูผึ้ง	77	ผู้ร่วมวิจัย
อ.ดร.นิษฐิตา สุดใหม่	77	ผู้ร่วมวิจัย
อ.อลิศรา สระโมฬี	77	ผู้ร่วมวิจัย
อ.ดร.พรเพ็ญ ทิพยนา	77	ผู้ร่วมวิจัย
ผศ.วิลาวัลย์ ดิงไทรย์ภพ	77	ผู้ร่วมวิจัย
รวม	800 ชั่วโมง	

สำนักวิชาการจัดการ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

ชื่อโครงการ การยกระดับสินค้าชุมชนเพื่อการผลิตและการจัดจำหน่ายอย่างยั่งยืน
กรณีศึกษา สินค้าชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลไทยบุรี อำเภอท่าศาลา จังหวัด
นครศรีธรรมราช

ส่วนที่ 1 ประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ ตัวชี้วัดยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์

(กรุณาขีด ✓ ในช่อง □ หลังข้อความที่เกี่ยวข้องกับโครงการ)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาความเป็นเลิศทางการวิจัย บริการวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม เพื่อตอบสนองต่อการพัฒนาประเทศ

เป้าประสงค์ที่ 2 ชุมชน สังคมได้รับประโยชน์จากผลงานวิจัย บริการวิชาการ และทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

ตัวชี้วัดยุทธศาสตร์ WU1-2-4 จำนวนผลงานที่นำไปใช้ประโยชน์ตามความต้องการของชุมชน สังคม (20 ผลงาน รับผิดชอบ 1 หน่วยงาน ศูนย์บริการวิชาการรับผิดชอบทั้งหมด)

ตัวชี้วัดยุทธศาสตร์ WU1-2-5 ร้อยละความพึงพอใจของผู้รับบริการ (ร้อยละ 90 รับผิดชอบ 1 หน่วยงาน ศูนย์บริการวิชาการรับผิดชอบทั้งหมด)

กลยุทธ์ที่ 3 ส่งเสริมและพัฒนาขีดความสามารถในการให้บริการแก่สังคม เพื่อการแก้ไขปัญหาเทคโนโลยีการผลิตของท้องถิ่นภาคใต้ และฝึกอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากรทั้งภาครัฐและเอกชนให้มีขีดความสามารถในการแข่งขัน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การปฏิรูปการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบและวิทยาการสมัยใหม่ เพื่อมุ่งสู่ความเป็นสากล

เป้าประสงค์ที่ 1 หลักสูตรการเรียนการสอนผ่านเกณฑ์มาตรฐานระดับชาติและระดับสากล

ตัวชี้วัดยุทธศาสตร์ WU3-1-1 จำนวนหลักสูตร Reskill/ Upskill/ Non-degree (30 หลักสูตร รับผิดชอบ 2 หน่วยงาน ศูนย์บริการวิชาการรับผิดชอบ 9 หลักสูตร)

กลยุทธ์ที่ 1 ปฏิรูปการจัดการศึกษามุ่งเน้นคุณภาพบัณฑิต โดยปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของโลก โดยเฉพาะหลักสูตรที่ส่งเสริมนวัตกรรมและความต้องการของสังคม รวมถึงหลักสูตรสหวิทยาการ Dual degree และหลักสูตรส่งเสริมความเป็นผู้ประกอบการ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 6 การสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก เพื่อการพัฒนามหาวิทยาลัย

เป้าประสงค์ที่ 1 มหาวิทยาลัยมีเครือข่ายความร่วมมือที่เข้มแข็งและสนับสนุนการพัฒนาวิทยาลัย

ตัวชี้วัดยุทธศาสตร์ WU6-1-1 จำนวนทุนวิจัยจากองค์กรภายนอกเพื่อวิจัยและบริการวิชาการแก่สังคม (100 ล้านบาท รับผิดชอบ 4 หน่วยงาน ศูนย์บริการวิชาการรับผิดชอบ 20 ล้านบาท)

กลยุทธ์ที่ 1 แสวงหาทุนวิจัยทั้งจากภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรระหว่างประเทศ รวมถึงเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างมหาวิทยาลัยและชุมชน สังคม โดยเฉพาะการวิจัยและบริการวิชาการ เพื่อความเข้มแข็งของชุมชน สังคม

ตัวชี้วัดยุทธศาสตร์ WU6-1-2 จำนวนโครงการที่ได้รับงบประมาณจากภายนอก (200 โครงการ รับผิดชอบ 4 หน่วยงาน ศูนย์บริการวิชาการรับผิดชอบ 10 โครงการ)

กลยุทธ์ที่ 2 สร้างเครือข่ายและพัฒนาข้อเสนอโครงการวิจัยและบริการวิชาการเชิงบูรณาการที่

ตอบสนองต่อการพัฒนาเชิงพื้นที่และเชิงประเด็น

เป้าประสงค์ที่ 2 เครือข่ายภายในและภายนอกได้รับประโยชน์จากการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย

ตัวชี้วัดยุทธศาสตร์ WU6-2-6 จำนวนประชาชนที่เข้าถึงหลักสูตร/สื่อ/แหล่งเรียนรู้ที่จัดการศึกษาในรูปแบบ *lifelong learning* (400,000 คน รับผิดชอบ 4 หน่วยงาน ศูนย์บริการวิชาการรับผิดชอบ 100,000 คน)

ตัวชี้วัดพื้นฐานและตัวชี้วัดตามภารกิจคุ้มครอง จำนวนหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชนและเครือข่ายอุดมศึกษาทั้งในและต่างประเทศที่มีส่วนร่วมในการพัฒนางานวิจัย การเรียนการสอนและอื่นๆ (ศูนย์บริการวิชาการรับผิดชอบ 25 หน่วยงาน จำนวนเครือข่ายความร่วมมือภาครัฐ ภาคเอกชน 15 เครือข่าย จำนวนเครือข่ายชุมชน จำนวน 10 ชุมชน)

กลยุทธ์ที่ 3 เสริมสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์กับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชน และเครือข่ายอุดมศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อร่วมกันพัฒนาให้เกิดความก้าวหน้าทั้งด้านการเรียนการสอน การวิจัย การบริการวิชาการ และอื่นๆ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 8 การพัฒนาศูนย์การแพทย์ให้มีศักยภาพสูงและเป็นเสาหลักด้านสุขภาพของประชาชนในพื้นที่ภาคใต้

เป้าประสงค์ที่ 1 ศูนย์การแพทย์มีส่วนสำคัญในการสนับสนุนสังคมสุขภาพในพื้นที่ภาคใต้เพื่อความเป็นเลิศสู่สากล

ตัวชี้วัดยุทธศาสตร์ WU8-1-2 จำนวนการให้บริการวิชาการทางวิทยาศาสตร์สุขภาพ (17 กิจกรรม รับผิดชอบ 2 หน่วยงาน ศูนย์บริการวิชาการรับผิดชอบ 3 กิจกรรม)

กลยุทธ์ที่ 2 มีการบูรณาการการวิจัยทางการแพทย์ของวิทยาศาสตร์สุขภาพร่วมกับสหสาขาอื่นๆ เช่น โรคติดเชื้อจากสัตว์สู่คน วัสดุศาสตร์เพื่อการพัฒนานวัตกรรมทางการแพทย์

ส่วนที่ 2 สารสำคัญของโครงการ

2.1 ความสำคัญของโครงการ/หลักการและเหตุผล

(ระบุถึงความต้องการของชุมชน และการจัดลำดับความสำคัญของปัญหา มีภาพการสำรวจความต้องการ กิจกรรมหารือกับชุมชนอันแสดงถึงกลไกการมีส่วนร่วมของชุมชนก่อนเริ่มโครงการประกอบ)

ในการวางแผนและดำเนินโครงการวิจัยนี้ ผู้ดำเนินโครงการเล็งเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมและการสร้างความร่วมมือร่วมกับชุมชนข้างเคียงมหาวิทยาลัย อันเป็นไปตามปณิธานของมหาวิทยาลัยในการเป็นหลักในถิ่น นอกจากนี้ ยังสามารถให้นักศึกษาของสำนักวิชามีส่วนร่วมในโครงการได้สะดวกมากขึ้นอีกด้วย ดังนั้น การวางแผนและสำรวจความต้องการของชุมชนจึงเลือกที่จะสร้างความร่วมมือกับองค์การบริหารส่วนตำบลไทยบุรี (อบต.ไทยบุรี) อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งเป็นที่ตั้งของมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์

ผู้ดำเนินโครงการวิจัย จึงได้จัดประชุมร่วมกับผู้บริหารของอบต.ไทยบุรี เพื่อหารือเรื่องความเป็นไปได้ในการดำเนินโครงการโดยเฉพาะเป็นโครงการที่ตรงกับความต้องการของชุมชนเอง ซึ่งพบว่าปัญหาคุณภาพชีวิตเป็นปัญหาที่มีความสำคัญเป็นอันดับต้นๆของประชาชนในพื้นที่นี้ ประกอบกับ อบต.ไทยบุรี มีเป้าหมายสำคัญที่จะพัฒนาเรื่องการส่งเสริมคุณภาพชีวิตของคนในตำบล ผ่านการส่งเสริมอาชีพ

จากการประชุมร่วมกันพบว่า อบต. มีแนวคิดที่จะส่งเสริมอาชีพอย่างยั่งยืนและสนใจที่จะจัดให้มีการเปิดตลาดชุมชนเพื่อให้คนในพื้นที่ได้นำผลผลิตมาจำหน่าย และเมื่อสำรวจสินค้าชุมชนโดยใช้เกณฑ์เรื่อง การเป็นผลิตภัณฑ์ที่ทำเป็นอาชีพดั้งเดิมอยู่แล้ว การมีอัตลักษณ์ความเป็นท้องถิ่น และความเป็นไปได้ที่จะยกระดับและพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ชุมชน สรุปได้ว่าสินค้าชุมชน 4 ประเภทต่อไปนี้ ได้แก่

- 1) ข้าวหลาม มีรสชาติดี ได้รับความนิยม
- 2) ผักปลอดสารพิษ มีแหล่งผลิตในชุมชนและเป็นที่ต้องการของตลาด
- 3) ตะกร้าสาน เป็นสินค้าเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น มีศักยภาพในการพัฒนาผลิตภัณฑ์
- 4) ขนมพื้นบ้าน เป็นสินค้าที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้ผลิตมีความชำนาญ เป็นที่ต้องการของชุมชน จากความสำคัญและเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้ดำเนินโครงการวิจัยจึงเป็นสินค้าที่มีศักยภาพที่จะดำเนินโครงการ

ภาพประกอบ การสำรวจความต้องการของชุมชน ก่อนเริ่มโครงการ

2.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

(เพื่อผลที่เกิดต่อชุมชนในมิติต่างๆ เช่น คุณภาพชีวิต สุขภาพ อาชีพ การศึกษา สิ่งแวดล้อม ผลต่อวงการวิชาการ ผลต่อนักศึกษาหรือการเรียนการสอน)

1. เพื่อยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชนเพื่อการผลิตและการพัฒนาอย่างยั่งยืน
2. เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชน
3. เพื่อส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของนักศึกษาโดยการบูรณาการเรียนกับชุมชน (Community-based Learning)

2.3 การบูรณาการหรือสร้างร่วมมือระหว่างสำนักวิชา/หน่วยงานภายในมหาวิทยาลัย

(อธิบายถึงโครงสร้างการเชื่อมโยงกระบวนการทำงานที่มีการบูรณาการระหว่างหน่วยงาน)

ชื่อหน่วยงาน	การบูรณาการ/สร้างร่วมมือ
1. สาขาวิชาการบัญชี สำนักวิชาการจัดการ	การบริการให้คำปรึกษาด้านต้นทุนและผลตอบแทน
2. สาขาวิชาการบริหารธุรกิจ สำนักวิชาการจัดการ	การให้บริการให้คำปรึกษาด้านต้นทุนและผลตอบแทน การจัดการการเงินชุมชน การตลาดและสร้างตราสินค้า และการจัดการการดำเนินงาน การบริหารจัดการกลุ่ม
3. สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ สำนักวิชาการจัดการ	การบริการให้คำปรึกษาด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์และการกำหนดแผนการดำเนินงาน

2.4 การบูรณาการหรือสร้างร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก

ชื่อหน่วยงาน	บูรณาการ/สร้างร่วมมือด้าน
1. องค์การบริหารส่วนตำบล ตำบลไทยบุรี (อบต. ไทยบุรี) อำเภอท่าศาลา จังหวัด นครศรีธรรมราช	การสำรวจความต้องการและการวิเคราะห์ปัญหาาร่วมกัน การประชุมร่วมกับผู้บริหารของสำนักวิชาและการสร้างร่วมมือระหว่างกัน
2. ตัวแทนชาวบ้านในตำบลไทยบุรี อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช	การพบนักศึกษาในรายวิชาพันธกิจเพื่อสังคม สำนักวิชาจัดการ เพื่อสร้างความเข้าใจถึงปัญหาและความต้องการของชุมชนให้ตรงกัน

2.5 การบูรณาการกับรายวิชาที่เปิดสอนในสำนักวิชา/การวิจัย/การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม

(อธิบายถึงโครงสร้างการเชื่อมโยงการบริการวิชาการกับการเรียนการสอน/การวิจัย/การทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรม)

บูรณาการด้าน	ชื่อรายวิชา/ชื่อโครงการ/ชื่อกิจกรรม	การเชื่อมโยง
การเรียนการสอน	1. รายวิชา MGT-301 พันธกิจเพื่อสังคม	1. การบูรณาการความรู้ด้านการจัดการกับการยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชน
ด้านการทะนุบำรุง ศิลปะวัฒนธรรม	1. โครงการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของ สำนักวิชาการจัดการ	1. การส่งเสริมและสนับสนุนความเป็นอัตลักษณ์ของท้องถิ่นของอบต. ไทยบุรี
ด้านการวิจัยและ ผลงานทาง วิชาการ	1. โครงการบริการวิชาการรับใช้สังคม	1. คณาจารย์ที่ร่วมในโครงการจะได้ใช้ ความรู้ความเชี่ยวชาญในการยกระดับสินค้าชุมชนทั้ง 4 กลุ่ม 2. คณาจารย์ยังสามารถเผยแพร่

บูรณาการด้าน	ชื่อรายวิชา/ชื่อโครงการ/ชื่อกิจกรรม	การเชื่อมโยง
		ผลงานวิชาการที่เกิดขึ้นผ่านการตีพิมพ์ผลงานที่เกิดจากการดำเนินโครงการนี้

2.6 แผนการดำเนินงานจำแนกรายเดือน (เดือนตุลาคม 2562 ถึง เดือน กันยายน 2563)

(แจกแจงกระบวนการทำงานแต่ละขั้นตอน (การเตรียมงาน การทำงาน การสรุปงาน) จำแนกรายเดือนให้ชัดเจน)

แผนการดำเนินกิจกรรมโครงการ	เดือน											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1) ลงพื้นที่ ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับนโยบายและแผนพัฒนาที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ อบต.ไทยบุรี												
2) รวบรวม วิเคราะห์ สังเคราะห์ ข้อมูลสินค้าชุมชนที่ต้องการยกระดับ รวมถึงความต้องการของภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ในเบื้องต้น												
3) พัฒนาแนวทางและเครื่องมือในเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อยกระดับสินค้าชุมชนให้เป็นที่ต้องการ												
4) ลงมือดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ปัญหา อุปสรรค และความต้องการยกระดับสินค้าชุมชน โดยการมีส่วนร่วมของกลุ่มสินค้าชุมชนต่างๆ												
5) วิเคราะห์ข้อมูลที่เก็บรวบรวมเพื่อกำหนดแนวทางพัฒนาการยกระดับสินค้าชุมชนในพื้นที่												
6) สสำรวจและทวนสอบผลความต้องการและการยอมรับของผู้บริโภค/อุปโภคและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง												

2.6 วิธีการ/กระบวนการดำเนินงานโครงการ (อธิบายกระบวนการทำงานจำแนกรายเดือน)

กิจกรรม	ผลการดำเนินงาน
1.กระบวนการ (อธิบายขั้นตอนการดำเนินงาน)	1. การประชุมและหารือเพื่อวางแผนการดำเนินงานร่วมกับ อบต.ไทยบุรี 2. สัมภาษณ์บุคคลสำคัญ (Key Informants) ได้แก่ ผู้นำชุมชน ตัวแทนชุมชน กลุ่มสินค้าชุมชนต่างๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลความต้องการและสภาพปัญหาเกี่ยวกับสินค้าของชุมชน 3. การประชุมกลุ่มย่อยร่วมกับตัวแทนชุมชนและผู้ผลิตกลุ่มสินค้าชุมชนเพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาการยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชนเพื่อการจัดจำหน่ายในตลาดชุมชน 4. การเยี่ยมชมพื้นที่จริงเพื่อวิเคราะห์การบริหารจัดการ 5. การนำเสนอแนวทางในการยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชนเพื่อการผลิตและการพัฒนาอย่างยั่งยืน
2.องค์ความรู้/เทคโนโลยี/สิ่งประดิษฐ์ (ศูนย์บริการวิชาการรับผิดชอบจำนวนองค์ความรู้/เทคโนโลยี/สิ่งประดิษฐ์ 10 องค์ความรู้)	1. การพัฒนาและยกระดับผลิตภัณฑ์ 2. การกำหนดแผนการดำเนินงาน 3. การจัดการต้นทุนและผลตอบแทน 4. การจัดการการตลาด
3.รายชื่อคณะทำงาน/ตำแหน่ง/หน่วยงาน/ภาระงานในโครงการ (ศูนย์บริการวิชาการรับผิดชอบจำนวนร้อยละ 10 ของอาจารย์ทั้งหมด)	1.ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพโรจน์ นवलนุ้ม/ อาจารย์/ สำนักวิชาการจัดการ/วิทยากรให้คำปรึกษาและการอบรม 2. อาจารย์สุวิจนา ธรรมโชติ อาจารย์/ สำนักวิชาการจัดการ/วิทยากรให้คำปรึกษา 3. อาจารย์ ดร.นิชฐิตา สุดใหม่ อาจารย์/ สำนักวิชาการจัดการ/วิทยากรให้คำปรึกษา 4. อาจารย์ ดร. พรเพ็ญ ทิพยนา อาจารย์/ สำนักวิชาการจัดการ/วิทยากรให้คำปรึกษา
4.ร้อยละความพึงพอใจของอาจารย์มหาวิทยาลัย วลัยลักษณ์ (ศูนย์บริการวิชาการรับผิดชอบความพึงพอใจของอาจารย์ร้อยละ 80)	ผลความพึงพอใจเฉลี่ยร้อยละ 80
5.ร้อยละความพึงพอใจของผู้รับบริการ (ศูนย์บริการวิชาการรับผิดชอบความพึงพอใจของผู้รับบริการร้อยละ 90)	ผลความพึงพอใจเฉลี่ยร้อยละ 90

กิจกรรม	ผลการดำเนินงาน
6.จำนวนผู้รับบริการในแต่ละกิจกรรม (คน/ยอดชม) (ศูนย์บริการวิชาการรับผิดชอบจำนวนผู้รับบริการจำนวน 100,000 คน)	จำนวนผู้รับบริการรวมทั้งหมด 40 คน
7.การนำไปใช้ประโยชน์ (แบบหลักฐานการนำไปใช้ประโยชน์) (ศูนย์บริการวิชาการรับผิดชอบหลักฐานการนำไปใช้ประโยชน์จำนวน 20 ผลงาน)	อบต. ไทโยบุรีและผู้ผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ทั้ง 4 ประเภท สามารถนำแนวทางและคำแนะนำในการยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชนที่พัฒนาขึ้นจากการดำเนินโครงการไปใช้ประโยชน์ ดังต่อไปนี้ <ol style="list-style-type: none"> 1. ต้นแบบ (ตัวอย่าง) เพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์ผักปลอดสารพิษ 2. การพัฒนาช่องทางการจัดจำหน่าย 3. แนวทางการสร้างการรับรู้คุณค่าของขนมพื้นบ้าน 4. การติดตามต้นทุน การตั้งราคาสินค้าชุมชน

ผลการดำเนินงานอื่นๆ (ปัญหา อุปสรรค แนวทางการแก้ไขปัญหา และอื่นๆที่เกี่ยวข้อง)

เนื่องจากการดำเนินโครงการเกิดปัญหาการระบาดของโรคโควิด-19 ซึ่งส่งผลให้มีการปรับการดำเนินโครงการ จากเดิมที่จะให้มีการเปิดตลาดชุมชนจริงเพื่อให้ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ทั้ง 4 ประเภท รวมทั้งผู้เข้าร่วมโครงการได้นำผลผลิตมาวางจำหน่ายในตลาด ปรับเป็นการพัฒนาผลิตภัณฑ์ การพัฒนาช่องทางการจัดจำหน่าย และเสนอแนะแนวทางพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อเตรียมความพร้อมไว้เพื่อรอการเปิดทำการของตลาดชุมชน

2.8 ผลการดำเนินงานวิชาการรับใช้สังคม

2.8.1 สถานการณ์ก่อนการเปลี่ยนแปลง (Baseline data)

(ข้อมูลพื้นฐานของชุมชนหรือพื้นที่ดำเนินการที่สะท้อนถึงปัญหาที่ยังไม่ได้แก้ไขและชุมชนต้องการแก้ไขผ่านกระบวนการสังเคราะห์ Social needs)

ประชากรส่วนใหญ่ในตำบลไทยบุรี มีอาชีพ เกษตรกรรม ทำสวน ทำนา และรับจ้าง จะเห็นได้ว่าปัญหาหลักของประชากรในตำบลไทยบุรีคือปัญหาทางเศรษฐกิจที่ประชากรมีรายได้ต่ำ สำนักวิชาการจัดการตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าว จึงได้จัดพบปะเบื้องต้นและประชุมร่วมกันกับผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลไทยบุรี (อบต.ไทยบุรี) ในหลายวาระ เพื่อสอบถามถึงความจำเป็น ประเด็นที่ต้องการให้สำนักวิชาการจัดการเข้าไปสนับสนุนในเชิงวิชาการ ซึ่งผลจากการปรึกษาหารือและวิเคราะห์ปัญหาและโอกาสร่วมกัน อบต.ไทยบุรีได้แจ้งว่าปัญหาหลักในปัจจุบันของประชากรคือปัญหาเศรษฐกิจ การไม่มีรายได้ที่พอเพียง ขาดช่องทางประกอบอาชีพ แม้จะสามารถผลิตสินค้าออกมาได้ก็ขาดช่องทางในการจำหน่าย อบต.ไทยบุรีจึงมีความประสงค์จะจัดให้มีตลาดนัดชุมชน เพื่อเป็นที่จำหน่ายผลิตผลและผลิตภัณฑ์ของชาวตำบลไทยบุรีและประชาชนทั่วไป ซึ่งจะเป็นการเพิ่มรายได้และยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนให้ดีขึ้น อบต.ไทยบุรีจึงได้ขอให้สำนักวิชาการจัดการช่วยเป็นที่ปรึกษา และให้คำแนะนำเพื่อให้ อบต.ไทยบุรีสามารถจัดตั้งตลาดนัดชุมชนที่มีความยั่งยืนขึ้นได้

โครงการยกระดับสินค้าชุมชนเพื่อการผลิตและการจัดจำหน่ายอย่างยั่งยืนกรณีสินค้าชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลไทยบุรี อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช เกิดขึ้นจากการหารือร่วมกับผู้บริหารของ อบต.ไทยบุรี ซึ่งได้ให้ข้อมูลความต้องการยกระดับสินค้าชุมชนจำนวน 4 ผลิตภัณฑ์ประกอบด้วย ผักปลอดสารพิษ ผลิตภัณฑ์จักสานจากเส้นพลาสติก ขนมหินบ้าน และข้าวหลาม ซึ่งทั้ง 4 ผลิตภัณฑ์ เป็นสินค้าชุมชนที่องค์การบริหารส่วนตำบลไทยบุรีเห็นว่ามีจุดเด่น และต้องการคำปรึกษาในการยกระดับสินค้าชุมชนดังกล่าว

สำหรับผักปลอดสารพิษ โดยปกติแล้วชาวบ้านในเขตตำบลไทยบุรี จะปลูกผักเพื่อใช้สำหรับบริโภคในครัวเรือนอยู่แล้ว โดยเลือกปลูกผักที่สามารถปลูกได้และเป็นผักที่ครัวเรือนใช้สำหรับบริโภคจริง โดยแบ่งผักเป็น 2 กลุ่ม คือ (1) ผักพื้นเมืองที่มีอยู่ดั้งเดิมในธรรมชาติ เช่น ผักเหริยง สะตอ และ (2) ผักที่ต้องขยายพันธุ์เพื่อปลูก เช่น เห็ด บวบ ผักบุ้ง ผักกาด แตงกวา ถั่วพู มะระ เสาวรส สำหรับผักที่เหลือจากการบริโภคในครัวเรือน ชาวบ้านจะนำออกขายครัวเรือนอื่นในชุมชนหรือในตลาดนัด แต่ก็ไม่บ่อยนัก โดยส่วนใหญ่ขายในลักษณะผักสดให้ผู้ซื้อนำไปแปรรูปเอง นอกจากนี้มีการแปรรูปผักเพื่อขายตามความต้องการของตลาด เช่น ทองพับจากเห็ดนางฟ้า เห็ดนางฟ้าเส้น น้ำเสาวรส

อย่างไรก็ตามจะมีเกษตรกรที่ปลูกผักซึ่งมีเป้าหมายเพื่อขายผลผลิต โดยเกษตรกรกลุ่มนี้จะมีการลงทุนสร้างโรงเรือนและแปลงเพาะปลูกที่เป็นกิจลักษณะ แต่มีจำนวนไม่มากนัก โดยผักที่มีการผลิตเพื่อขายเป็นหลัก ได้แก่ เห็ด ซึ่งเกษตรกรจะสร้างโรงเรือนที่ถาวร มีการวางแผนเพื่อให้มีผลผลิตออกสู่ตลาดอย่างต่อเนื่อง และมีการติดต่อกับพ่อค้าเพื่อรับซื้อผลผลิตไปขายต่อ สำหรับผักประเภทอื่น ยังมีลักษณะการปลูกตาม

ฤดูกาล ตามความต้องการของตลาด และการระบาดของศัตรูพืช โดยการปลูกผักที่ไม่ใช้สารเคมียังไม่สามารถทำได้ในลักษณะแปลงใหญ่ ทำได้เพียงแปลงขนาดเล็ก หรือปลูกผสมผสาน ทั้งนี้แปลงผักที่ผู้ปลูกมีผักเหลือสำหรับขาย ยังไม่มีแปลงใดที่ได้รับการรับรองมาตรฐานว่าเป็นการปลูกที่ปลอดภัย

ในกรณีของผลิตภัณฑ์จักสานจากเส้นพลาสติก ในชุมชนมีผู้ที่ประกอบอาชีพเสริมจากการผลิตและขายผลิตภัณฑ์จักสานจากเส้นพลาสติก แต่มีข้อจำกัดในเรื่องช่องทางการจำหน่าย เพราะเป็นสินค้าที่มีราคาสูง แต่ขนาดใหญ่ ไม่เหมาะที่จะทำการขายออนไลน์ เพราะต้นทุนค่าขนส่งสูงเมื่อเทียบกับราคาผลิตภัณฑ์

สำหรับชนมพื้นบ้านในพื้นที่ตำบลไทยบุรีนั้น ข้อมูลจากการสัมภาษณ์คนในพื้นที่พบว่า เป็นอาชีพดั้งเดิม ตั้งแต่สมัยบรรพบุรุษ “แถบบ้านรั้วจะมีฝีมือทำขนมกันมานานแล้ว พอลูกหลานแยกบ้านออกไป ก็ไปทำสืบทอดฝีมือ ทำขนมขายกันเป็นอาชีพเลี้ยงตัวและครอบครัว จนสื่อทอดมาถึงทุกวันนี้” โดยในปัจจุบันมีคนที่ทำเป็นอาชีพอยู่ประมาณ 8-9 เจ้าด้วยกัน แต่อย่างไรก็ตาม พบว่าชนมพื้นบ้านที่ทำขายกันอยู่มีความคล้ายคลึงกัน ไม่มีความแตกต่าง กล่าวคือมีขนมประเภทเดียวกันและไม่แตกต่างจากที่เห็นในหมู่บ้านอื่นในท้องถิ่นภาคใต้ อาทิเช่น ขนมกวน ขนมขี้มัน ขนมชั้น

จากการสัมภาษณ์เชิงลึกเจ้าหน้าที่อบต. พบว่า ทางหน่วยงานอบต. เห็นว่าชนมพื้นบ้านเป็นเอกลักษณ์ที่สำคัญของไทยบุรีแต่ยังขาดการรับรู้ในวงกว้าง หากมีการทำงานในเชิงยกระดับชนมพื้นบ้านนี้ จะเป็นการสร้างความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจและการสืบสานวัฒนธรรมและคุณค่าของท้องถิ่นไว้ได้ ซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของคนในชุมชนที่ต้องการจะอนุรักษ์ชนมพื้นบ้านให้เป็นอัตลักษณ์ที่สำคัญอย่างหนึ่งของพื้นที่ตำบลไทยบุรี รวมไปถึงความเห็นของคนที่ย้ายมาเป็นอาชีพอยู่แล้ว เห็นตรงกันที่จะทำให้เกิดกลุ่มใหม่หันมาสนใจชนมไทยพื้นบ้านให้มากขึ้น นอกจากนี้ยังมีความเห็นในเรื่องการทำอะไรให้มีการใช้วัสดุธรรมชาติ เช่น ใบตอง ในการห่อขนมแทนการใช้ถุงพลาสติก

สำหรับผลิตภัณฑ์ข้าวหลาม พบว่ามีข้อจำกัดในเรื่อง 1) กลุ่มลูกค้าเป็นผู้สูงอายุ 2) สินค้าไม่หลากหลาย (มีเพียงข้าวเหนียวขาว และข้าวเหนียวดำ) และ 3) ช่องทางการจำหน่าย เพราะเป็นสินค้าประเภทอาหาร ที่เก็บไว้ได้เพียง 1-2 วันเท่านั้น จึงไม่เหมาะที่จะทำการขายและจัดส่งทางไกล อย่างไรก็ตามผู้ผลิตข้าวหลามที่ทำอยู่ มีความยินดีอย่างยิ่งที่จะนำสินค้าข้าวหลามมาจำหน่ายในตลาดชุมชนที่จะจัดขึ้น ทั้งยินดีที่จะทำการสาธิตการผลิตข้าวหลามเพื่อเป็นกิจกรรมเสริมในตลาดอีกด้วย นอกจากนี้ยังต้องการคำแนะนำในเรื่องการกำหนดราคา รูปแบบสินค้าที่ทันสมัย และยินดีจะผลิตตามสั่งเป็นการเฉพาะด้วย

2.8.2 การมีส่วนร่วมและการยอมรับของกลุ่มเป้าหมาย

(กระบวนการมีส่วนร่วมและการสร้างการยอมรับของชุมชน หรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย “Stakeholders” ในชุมชน)

จากสภาพปัญหาในชุมชนที่เกี่ยวข้องกับผลิตภัณฑ์ทั้ง 4 ดังกล่าว ผู้รับผิดชอบโครงการจึงได้ใช้กระบวนการในการสร้างการมีส่วนร่วมและการสร้างการยอมรับของชุมชน โดยมีรายละเอียดดังนี้

การพัฒนาผลิตภัณฑ์ผักปลอดสารพิษเพื่อเป็นช่องทางในการเพิ่มรายได้ให้กับผู้ปลูกผัก เป็นสิ่งที่ผู้ปลูกผัก โดยเฉพาะผู้ปลูกผักเพื่อขายสนใจอยู่แล้ว แต่ข้อจำกัดที่ผ่านมา คือ ยังขาดตลาด โดยเกษตรกรที่ศักยภาพ

กล่าว การแปรรูปผักตามคำสั่งซื้อของผู้ซื้อไม่ใช่เรื่องยากเพราะสามารถเรียนรู้ แต่ถ้าให้ผลิตแล้วไปหาลูกค้าเองเป็นสิ่งที่ยากลำบากเพราะเกษตรกรไม่มีเวลาที่มีมากพอสำหรับหาลูกค้า และมีโอกาสขาดทุนสูง จากการขยายแนวคิดเรื่องการจัดตั้งตลาดชุมชน ต.ไทยบุรี และมีการส่งเสริมให้นำผลิตผลของชุมชนมาวางขายได้ ทำให้เกษตรกรผู้ปลูกผักสนใจแนวคิดนี้ ซึ่งเป็นสิ่งที่จะช่วยตอบโจทย์เรื่องการหาตลาดเพื่อขายผลิตภัณฑ์แปรรูปจากผักปลอดสารพิษนี้ได้ โดยเกษตรกรผู้ปลูกผักปลอดสารพิษเห็นร่วมกันว่ายินดีที่จะนำผลผลิตของตนมาแปรรูปเพื่อวางขายในตลาด และสนใจเข้าร่วมการอบรมเรื่องการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผักปลอดสารพิษ

ในส่วนของผลิตภัณฑ์จักสานจากเส้นพลาสติก ผู้รับผิดชอบให้คำปรึกษาเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์จักสานจากเส้นพลาสติก ได้ปรึกษาขอข้อมูลเบื้องต้นจากผู้บริหาร อบต.ไทยบุรีคือ นางสาวสุวิษานันท์ สุขสบาย โดยขอรายชื่อผู้ทำการผลิตสินค้า เพื่อทำการติดต่อและลงชุมชนเพื่อพบปะโดยตรงต่อไป โดยได้ไปพบกับคุณอารีย์ แซ่เซี่ยน ผู้ที่ประกอบอาชีพเสริมจากการผลิตและขายผลิตภัณฑ์จักสานจากเส้นพลาสติก เพื่อทำความรู้จักเก็บข้อมูล ศึกษาปัญหา และให้คำแนะนำในประเด็นต่างๆ เช่น การคิดต้นทุน การตั้งราคา การพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีความทันสมัย และการเพิ่มช่องทางการจำหน่ายก่อนที่ตลาดนัดไทยบุรีจะสามารถเปิดดำเนินการได้ โดยปัจจุบันทำอาชีพสวนยางพาราเป็นอาชีพหลัก และทำผลิตภัณฑ์จักสานเส้นพลาสติกเป็นอาชีพเสริม คุณอารีย์สนใจและต้องการคำปรึกษาเพื่อยกระดับผลิตภัณฑ์ เนื่องจากที่ผ่านมามีข้อจำกัดในเรื่องช่องทางการจำหน่าย เพราะเป็นสินค้าที่มีราคาถูกแต่ขนาดใหญ่ ไม่เหมาะที่จะทำการขายออนไลน์ เพราะต้นทุนค่าขนส่งสูงเมื่อเทียบกับราคาผลิตภัณฑ์ จึงมีความยินดีอย่างยิ่งที่จะนำสินค้ามาจำหน่ายในตลาดชุมชนที่จะจัดขึ้น ทั้งยินดีที่จะทำการสาธิตการสานเส้นพลาสติกเพื่อเป็นกิจกรรมเสริมในตลาดอีกด้วย นอกจากนี้ยังต้องการคำแนะนำในเรื่องการกำหนดราคา รูปแบบสินค้าที่ทันสมัย และยินดีจะผลิตตามสั่งเป็นการเฉพาะด้วย

กระบวนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาชนมพื้นบ้านมีจุดเริ่มต้นแนวคิดการสร้างการตลาดชุมชน ต. ไทยบุรี ของ อบต. ไทยบุรี ซึ่งเป็นที่ยอมรับของคนในพื้นที่ การสนับสนุนของนายกอบต. ที่เป็นที่นับถือของชาวบ้าน รวมไปถึงเจ้าหน้าที่ของอบต. ที่มีความคุ้นเคยกับคนในพื้นที่อยู่แล้ว มีต้องการจะพัฒนาตลาดชุมชนที่เน้นความเป็นเอกลักษณ์ของชุมชนขึ้นมา ต่อมาใช้วิธีการทำงานเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมโดยการใช้การแนะนำบอกต่อให้ไปพบกับคนที่ทำชนมพื้นบ้านเป็นอาชีพอยู่แล้ว โดยมีอาจารย์และนักศึกษาเข้าไปพบพูดคุยทำความรู้จักอย่างเป็นกันเอง และนำแนวคิดในการพัฒนาตลาดไปบอกเล่าด้วยภาษาวาจาของคนรุ่นใหม่แบบนักศึกษา ซึ่งวิธีแบบนี้ทำให้คนที่ทำชนมอยู่แล้วเกิดความสนใจและกระตือรือร้น อยากจะเห็นภาพการมีตลาดเกิดขึ้นในชุมชน และรวมไปถึงความฝันที่อาจจะมียุทธกลานมาเห็นความสำคัญและสืบทอดอาชีพทำชนมพื้นบ้านต่อไป

สำหรับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ข้าวหลาม ผู้รับผิดชอบให้คำปรึกษาเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ข้าวหลาม ได้ปรึกษาขอข้อมูลเบื้องต้นจากผู้บริหาร อบต.ไทยบุรีคือ นางสาวสุวิษานันท์ สุขสบาย ตำแหน่ง ผอ.กองการศึกษา และนายสุขสวัสดิ์ ชัยทิพย์ ตำแหน่ง ผอ.กองช่าง โดยขอรายชื่อผู้ทำการผลิตสินค้า เพื่อทำการติดต่อและลง

ชุมชนเพื่อพบปะโดยตรงต่อไป โดยได้ไปพบ ผู้ที่ประกอบอาชีพเสริมจากการผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ ข้าวหลาม ที่มีรสชาดมัน หวานไม่มาก เนื้อข้าวเหนียวติดเยื่อไม้ไผ่ (ติดเจีย) หอมไม้ไผ่ (คุณมณฑา จิตจรรย์ – ผู้ผลิตข้าวหลามรุ่นที่ 2 ต่อจากคุณแม่) ทั้งนี้เพื่อทำความรู้จัก เก็บข้อมูล ศึกษาปัญหา และให้คำแนะนำ ในประเด็นต่างๆ เช่น การคิดต้นทุน การตั้งราคา การพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีความทันสมัยและแตกต่าง โดยให้สินค้าดังกล่าวเข้าถึงกลุ่มลูกค้าใหม่ๆ โดยเฉพาะวัยรุ่น และส่งเสริมเพื่อเพิ่มช่องทางการจำหน่าย ก่อนที่ ตลาดนัดไทยบุรีจะสามารถเปิดดำเนินการได้ โดยปัจจุบันทำอาชีพเกษตรกร (มีสวนยางพารา 6 ไร่ และ สวนสมรม (มังคุด มะพร้าว ไม้ เถาะ เลียงหนุ เลียงวัว) เป็นอาชีพหลัก และผลิตและจำหน่ายข้าวหลามเป็น อาชีพเสริม คุณมณฑาสนใจและต้องการคำปรึกษาเพื่อยกระดับผลิตภัณฑ์ เนื่องจาก ที่ผ่านมามีข้อจำกัด ในเรื่อง 1) กลุ่มลูกค้าเป็นผู้สูงอายุ 2) สินค้าไม่หลากหลาย (มีเพียงข้าวเหนียวขาว และข้าวเหนียวดำ) และ 3) ช่องทางการจำหน่าย เพราะเป็นสินค้าประเภทอาหาร ที่เก็บไว้ได้เพียง 1-2 วันเท่านั้น จึงไม่เหมาะที่จะ ทำการขายและจัดส่งทางไกล แต่ก็สามารถใช้สื่อสังคมออนไลน์แสดงข้อมูลการผลิตและแจ้งวันจำหน่ายให้ ลูกค้าในตำบลไทยบุรีทราบได้ อย่างไรก็ตามผู้ผลิตข้าวหลามรายนี้มีความยินดีอย่างยิ่งที่จะนำสินค้าข้าว หลามมาจำหน่ายในตลาดชุมชนที่จะจัดขึ้น ทั้งยินดีที่จะทำการสาธิตการผลิตข้าวหลามเพื่อเป็นกิจกรรม เสริมในตลาดอีกด้วย นอกจากนี้ยังต้องการคำแนะนำในเรื่องการกำหนดราคา รูปแบบสินค้าที่ทันสมัย และ ยินดีจะผลิตตามสั่งเป็นการเฉพาะด้วย

2.8.3 กระบวนการที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง

(ขั้นตอนกระบวนการในการดำเนินงานโครงการที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง “Process” ผลผลิตกระบวนการ “Output” สิ่งปรากฏออกมาภายหลังการดำเนินงานตามกระบวนการดังกล่าว “Outcomes”)

ขั้นตอนกระบวนการในการดำเนินโครงการที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการยกระดับยกระดับสินค้า ชุมชนเพื่อการผลิตและการจัดจำหน่ายอย่างยั่งยืนของตำบลไทยบุรี ประกอบไปด้วย

กระบวนการที่ทำให้เกษตรกรสนใจแปรรูปผักเพื่อจำหน่ายนอกจากจะเกิดจากการรับรู้ทาง อดต. มีแผน จะสร้างตลาดชุมชนแล้ว กระบวนการหนึ่งที่ทำให้เกษตรกรสนใจการแปรรูปผักยิ่งขึ้น คือ การเห็นต้นแบบ การแปรรูปผักที่มีความหลากหลาย โดยทางผู้บริการวิชาการได้ค้นหาต้นแบบและตัวอย่างการแปรรูปผัก รูปแบบต่างๆ ทั้งส่วนที่เป็น (1) การแปรรูปผัก (2) การจัดชุดผัก และ (3)การจัดบรรจุภัณฑ์(package) สำหรับผัก การนำเสนอต้นแบบที่เป็นไปได้ดังกล่าว ทำให้กลุ่มเกษตรกรเห็นว่าการดำเนินการดังกล่าว ไม่ใช่เรื่องที่ยาก และสอดคล้องกับประสบการณ์ของเกษตรกรเอง ซึ่งบางรายเคยมีประสบการณ์ในการแปรรูปผัก แต่เมื่อเห็นต้นแบบและตัวอย่างเพิ่มเติมจากการนำเสนอทำให้สามารถคิดต่อยอดและนำมาปรับ ประยุกต์กับประเภทผักที่ตนมี

กระบวนการที่ทำให้ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์จักสานเส้นพลาสติกสนใจการยกระดับผลิตภัณฑ์เกิดจากการที่มี ความสามารถผลิตสินค้าได้สวยงามถ้ามีแบบมาให้ เนื่องจากเดิมการตั้งราคาเป็นไปแบบไม่ได้ยึดเรื่องต้นทุน รวมเป็นหลัก ช่องทางการจำหน่ายมีจำกัด เมื่อได้ทราบว่าจะมีตลาดชุมชน และสามารถรับคำปรึกษาใน เรื่องการกำหนดราคา รูปแบบสินค้าที่ทันสมัย จึงเกิดความสนใจที่จะร่วมโครงการ โดยเฉพาะในเรื่อง

รูปแบบที่หลากหลายนั้น ที่ปรึกษาได้มอบหมายให้นักศึกษาค้นหารูปแบบใหม่ทางอินเทอร์เน็ตและเสนอให้ลองทำ เช่น ที่ใส่กระดิกน้ำพอกา กระเป๋าลือแบบใหม่ๆ เป็นต้น ซึ่งทุกแบบที่นำเสนอผู้ผลิตสามารถทำได้ดี และกลายเป็นที่นิยมของผู้บริโภค เพราะเข้ากับวิถีชีวิตแบบใหม่พอดี อีกทั้งการเพิ่มช่องทางการจำหน่ายแบบใช้หน้าร้านริมถนนใหญ่ ทำให้สามารถสร้างยอดขายได้สูงขึ้นเป็นที่น่าพอใจ

กระบวนการที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเพื่อนำไปสู่การยกระดับขนมพื้นบ้าน ใช้วิธีการสนทนาซักถามโดยการทำให้เห็นภาพความเป็นไปได้และชักชวนค้นหาแนวทางที่จะนำไปสู่เป้าหมายดังกล่าว และใช้ความเต็มใจและความร่วมมือที่เกิดจากตัวชุมชนเอง ทำให้ได้รูปแบบในการยกระดับขนมพื้นบ้านแบ่งออกเป็น 3 รูปแบบ กล่าวคือ 1) การสร้างการรับรู้ในเรื่องคุณค่าและความเป็นมาของขนมพื้นบ้านของตำบลไทยบุรี “ถ้าจะพูดถึงขนมหวานพื้นบ้านภาคใต้ ต้องนึกถึงขนมที่ไทยบุรี” โดยสร้างให้เกิดการรับรู้ถึงประวัติความเป็นมา กระบวนการทำขนม การเชื่อมโยงถึงการอนุรักษ์วัฒนธรรมประเพณี “บางที่ถ้าคนนอกเห็นคุณค่าความสำคัญ อาจจะทำให้คนรุ่นใหม่เห็นคุณค่ามากขึ้น” ซึ่งในตลาดควรจะมีการจัดแสดงขั้นตอนทำขนม จัดให้มีการทดลองทำขนม รวมไปถึงการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ เช่น งานเกษตรที่มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ เพื่อแสดงให้เห็นว่าที่ไทยบุรีมีขนมพื้นบ้านเป็นของดี มีคุณค่ามารับประทาน 2) การสร้างภาพลักษณ์ขนมพื้นบ้านให้เป็นขนมที่ดูทันสมัย โดยในการวางขายที่ตลาดชุมชน จะเน้นใช้คนรุ่นใหม่ในชุมชนมาเป็นคนขายขนมพื้นบ้าน รวมทั้งการใช้วัสดุธรรมชาติ เช่น ใบตอง ใบพ้อ ใบเตย เท่านั้น 3) การประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทาง Social Media อาทิเช่น เพจนครศรีดีดี รวมถึงการติดต่อ YouTuber มาลงพื้นที่ อาทิเช่น I Roam Alone เพื่อช่วยสร้างกระแสความสนใจให้มากยิ่งขึ้น

กระบวนการ ที่ทำให้ ผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ข้าวหลามสนใจการยกระดับผลิตภัณฑ์ เกิดจากการที่มีความสามารถผลิตข้าวหลามรสชาติเดิม ที่เป็นที่ต้องการของลูกค้ากลุ่มเดิมๆ (คนวัยกลางคนขึ้นไป) โดยที่ลูกค้ากลุ่มวัยรุ่นไม่สนใจซื้อข้าวหลามรสชาติเดิมเลย ดังนั้น ผู้ผลิตจึงได้ทดลองผลิตข้าวหลามรสชาติใหม่ๆขึ้นมา (รสขมมัน นมสด รสกะทิทุเรียน) ดังนั้นเมื่อได้ทราบว่าจะมีตลาดชุมชน และสามารถรับค่าปรึกษาในเรื่องการกำหนดราคา สินค้าที่มีหลากหลายรสชาติ และรูปแบบสินค้าที่ทันสมัย จึงเกิดความสนใจที่จะร่วมโครงการ โดยเฉพาะในเรื่อง รสชาติและรูปแบบที่หลากหลายนั้น ที่ปรึกษาได้มอบหมายให้นักศึกษาค้นหารูปแบบใหม่ทางอินเทอร์เน็ตและเสนอให้ลองทำ เช่น รสชาติขมมันนมสด ใบเตย อัญชัน ฟักทอง ทุเรียน กระจับ ตะไคร้ หรือรูปแบบกระบอกไม้ไผ่ยาว ไม้ไผ่สั้น เป็นต้น ซึ่งทุกรสชาติและทุกรูปแบบที่นำเสนอผู้ผลิตคิดว่าจะสามารถทำได้ และจะกลายเป็นที่นิยมของผู้บริโภค เพราะเข้ากับวิถีชีวิตแบบใหม่พอดี อีกทั้งการเพิ่มช่องทางการจำหน่ายทางสื่อสังคมออนไลน์ จะทำให้สามารถสร้างยอดขายได้สูงขึ้นได้ อย่างไรก็ตามต้องระวังเรื่องการขาดแคลนแรงงานในการผลิต

2.8.4 ความรู้ความเชี่ยวชาญที่ใช้ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงนั้น

(อธิบายถึงความรู้และความเชี่ยวชาญทางวิชาการ หรือทฤษฎีที่นำไปวิจัย/ถ่ายทอด/สร้างกระบวนการทำงาน จนทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ข้างต้น)

ผู้รับผิดชอบโครงการได้นำความรู้ ทฤษฎีไปถ่ายทอดและสร้างกระบวนการทำงาน เพื่อให้สามารถยกระดับสินค้าชุมชนทั้ง 4 ผลิตภัณฑ์ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

สำหรับสิ่งที่เกษตรกรผู้ปลูกผักยังมีข้อจำกัด ทำให้เห็นว่าการแปรรูปผักเพื่อเพิ่มมูลค่าเป็นเรื่องที่ยุ่ยาก ไม่คุ้มค่าที่จะเสี่ยง คือ การขาดองค์ความรู้เกี่ยวกับการพัฒนาผลิตภัณฑ์และการกำหนดแผนการดำเนินงาน โดยทางผู้บริการวิชาการได้ลดข้อจำกัดดังกล่าวนี้

1. การหาต้นแบบและตัวอย่างการแปรรูปผักที่หลากหลาย ทั้งที่เป็นรูปแบบอย่างง่ายและมีความซับซ้อน การนำเสนอต้นแบบดังกล่าวนี้ ทำให้เกษตรกรได้แนวคิดในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ของตนเอง
2. การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการกำหนดแผนการดำเนินงาน ซึ่งเดิมเกษตรกรมองว่าการแปรรูปต้องใช้งบประมาณจำนวนมากและการจัดการที่ยุ่ยาก แต่จากการนำเสนอต้นแบบและตัวอย่าง ทำให้เกษตรกรเห็นว่าการแปรรูปนั้นไม่จำเป็นต้องซับซ้อน แต่สำคัญอยู่ที่ว่าสินค้าที่แปรรูปนั้นสามารถดึงดูดความสนใจผู้ซื้อได้หรือไม่ ดังนั้นด้วยแนวคิดที่ว่าให้แปรรูปจากง่ายไปยาก คือ ให้เริ่มจากการแปรรูปที่ไม่ยุ่ยากแต่สามารถดึงดูดความสนใจผู้ซื้อได้ก่อน แล้วจึงค่อยเพิ่มผลิตภัณฑ์ให้มีความหลายมากยิ่งขึ้นในภายหลัง การให้คำแนะนำเช่นนี้ทำให้เกษตรกรเห็นความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ และมีความเห็นว่ามีโอกาสเปิดตลาดของชุมชนจริง ตนก็สามารถแปรรูปผักเพื่อวางขายในตลาดได้ทันที

ในการที่จะยกระดับผลิตภัณฑ์จักสานเส้นพลาสติกนั้น ผู้ผลิตมีข้อจำกัดเรื่องรูปแบบของผลิตภัณฑ์ที่จะเป็นที่พึงใจของผู้ซื้อ ซึ่งสามารถปรับปรุงได้ ย่อมส่งผลทำให้ได้รับการตอบรับที่ดี ขายสินค้าได้มากขึ้น ทำให้ผู้ผลิตมีกำลังใจที่จะเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง โดยมีประเด็นต่างๆ ต่อไปนี้

1. มีลักษณะเฉพาะและความแปลกใหม่ ทั้งด้านการใช้สีที่แตกต่างจากเดิมที่เป็นสีเข้มตัดกัน เป็นสีพาสเทลซึ่งเป็นที่นิยมของกลุ่มผู้ซื้อที่อายุน้อย ใช้ลวดลายใหม่ๆ
2. มีประโยชน์ใช้สอย สวยงาม ทนทาน นำไปใช้ได้หลายโอกาส
3. ตรงตามความต้องการของผู้ซื้อ การให้คำแนะนำเกี่ยวกับการศึกษาตลาด การจักสานตามคำสั่งซื้อ ทำให้ได้สินค้าที่ตรงตามความต้องการมากขึ้น สินค้าไม่ค้างนาน
4. ราคาเหมาะสม คุ้มค่า ผู้ผลิตมีแนวโน้มที่จะตั้งราคาต่ำ เพราะไม่ได้คำนึงถึงค่าแรงงาน คำนึงถึงเฉพาะต้นทุนวัตถุดิบ ได้แนะนำให้รวมค่าแรงเข้ากับต้นทุนอื่นด้วย และตั้งราคาให้สูงขึ้นโดยยังเป็นราคาที่แข่งขันได้

ความรู้ที่ได้นำไปถ่ายทอดให้กับชุมชนในเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาขนมพื้นบ้าน มี 2 ด้านหลัก กล่าวคือ

1. ความรู้ด้านการตลาด โดยเฉพาะความสำคัญของการรับรู้และประสบการณ์ของลูกค้า และการสร้างคุณค่าในตัวผลิตภัณฑ์และบริการ ซึ่งจัดว่าเหมาะกับลักษณะของขนมพื้นบ้านซึ่งเป็นสิ่งที่มีคุณค่าในตัวเองโดยเฉพาะด้านสังคมและวัฒนธรรม
2. ความรู้ด้านการบริหารธุรกิจ ได้แก่ การจัดการต้นทุนวัตถุดิบ การวางแผนการจัดซื้อวัตถุดิบ การจัดซื้อวัตถุดิบต่างๆ ในท้องถิ่น

ในการที่จะยกระดับผลิตภัณฑ์ข้าวหลามนั้น ผู้ผลิตมีความชำนาญในการผลิตข้าวหลามขาวและข้าวหลามดำ และมีความสามารถในการเผาข้าวหลามให้ติดเยื่อไม่ไหม้ อย่างไรก็ตามยังมีข้อจำกัดเรื่องรสชาติและรูปแบบของผลิตภัณฑ์ที่จะเป็นที่พึงใจของผู้ซื้อ ซึ่งหากสามารถปรับปรุง จะทำให้ได้รับการตอบรับที่ดี ขายสินค้าได้มากขึ้น ทำให้ผู้ผลิตมีกำลังใจที่จะเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง โดยมีรายละเอียดต่อไปนี้

1. สินค้าควรหลากหลายรสชาติมากขึ้น โดยเฉพาะรสชาติที่ถูกปากกลุ่มผู้ซื้อที่อายุน้อย ต้องการความทันสมัย และใส่ใจสุขภาพ
2. รูปแบบกระบอกไม้ไผ่ ควรต้องมี หลากหลายแบบ ทั้งกระบอกสั้น กระบอกยาว ที่สามารถรับประทานครั้งเดียวหมด
3. ควรพิจารณาสร้างการรับรู้ในการผลิตข้าวหลามในแต่ละครั้ง ทางสื่อสังคมออนไลน์ และอาจพิจารณานำส่งสินค้าข้าวหลาม ถึงมือกลุ่มผู้ซื้อสูงวัย ที่อยู่ในระยะทางไกลๆ ในพื้นที่ อบต.ไทยบุรี
4. การตั้งราคาสินค้าควรเหมาะสม คุ่มค่า ผู้ผลิตมีแนวโน้มที่จะตั้งราคาต่ำ เพราะไม่ได้คำนึงถึงค่าแรงงาน

2.8.5 การคาดการณ์สิ่งที่จะตามมาหลังจากการเปลี่ยนแปลงนั้น

(ผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นภายหลังจากโครงการบรรลุตามผลลัพธ์ “Output” ที่วางไว้ เช่น การสร้างเครือข่าย การนำมาใช้เป็นกฎเกณฑ์ทางสังคม การขยายผล เป็นต้น)

ผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นภายหลังจากการดำเนินโครงการ พบว่ามีความน่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

จากแนวคิดในการพัฒนาและยกระดับผลิตภัณฑ์และการกำหนดแผนการดำเนินงานที่ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเกษตรกร จนทำให้เกษตรกรเห็นว่ามีความเป็นไปได้ที่จะใช้ตลาดชุมชน ต.ไทยบุรี เป็นช่องทางในการจัดจำหน่ายผักปลอดสารพิษ ดังนั้นเมื่อมีการเปิดทำการตลาดชุมชน ต.ไทยบุรี แล้ว จะทำให้

1. เกษตรกรสามารถนำผลผลิตผักปลอดสารพิษมาขายได้ ทั้งในรูปแบบของผักแปรรูปพร้อมรับประทานและผักที่ต้องนำไปปรุงต่อ
2. เนื่องจากในตำบล มีผู้ปลูกผักอยู่หลายราย เมื่อตลาดเปิดทำการแล้ว ผู้รับผิดชอบในการดำเนินงานของตลาด(อาจจะเป็น อบต.ไทยบุรี)จำเป็นต้องมีการจัดตั้งกลุ่มและการสร้างเครือข่ายเกษตรกรผู้ปลูกผักเพื่อรวบรวมผลผลิตหรือกระจายสิทธิ์ในการจัดจำหน่ายผัก

จากการเสนอแนวคิดในการพัฒนาและยกระดับผลิตภัณฑ์จักสานเส้นพลาสติกและการกำหนดแผนการดำเนินงานที่ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้ผลิต จนทำให้ผู้ผลิตเห็นว่าเป็นโอกาสอันดีที่จะใช้ตลาดชุมชน ต.ไทยบุรี เป็นอีกช่องทางหนึ่งในการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์จักสานเส้นพลาสติก ดังนั้นเมื่อมีการเปิดทำการตลาดชุมชน ต.ไทยบุรี แล้วจะทำให้

1. ผู้ผลิตสามารถนำผลิตภัณฑ์มาขายได้ และสามารถรับคำสั่งทำสินค้าเพื่อผู้สั่งทำสามารถมารับสินค้าได้ในนัดถัดไป ทำให้มีผู้มาตลาดซ้ำมากขึ้น
2. ผู้ผลิตยินดีที่จะสาธิตการจักสานเส้นพลาสติกเป็นกิจกรรมเผยแพร่ความรู้สำหรับผู้มาเที่ยวตลาด ซึ่งในอนาคตถ้ามีผู้ประกอบการอาชีพนี้เพิ่มมากขึ้นอาจจะจัดตั้งเป็นกลุ่ม สร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนได้

ผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นเมื่อตลาดมีการเปิดดำเนินการ โดยใช้รูปแบบในการยกระดับชมพื้นบ้านของไทยบุรี ที่พัฒนาขึ้น 3 รูปแบบข้างต้น กล่าวคือ

1. การขยายผลเรื่องการอนุรักษ์คุณค่าของชมพื้นบ้าน
2. การที่คนในชุมชนสามารถทำชมพื้นบ้านมาขาย ซึ่งจัดเป็นอีกช่องทางในการสร้างรายได้
3. ความเป็นไปได้ในการตั้งกลุ่มอาชีพที่เกี่ยวกับการตัดแต่งใบตอง หรือใบอื่นๆ ที่จะใช้ในการทำชมพื้นบ้านอีกด้วย

จากการเสนอแนวคิดในการพัฒนาและยกระดับผลิตภัณฑ์ข้าวหลามและการกำหนดแผนการดำเนินงานที่ได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้ผลิต จนทำให้ผู้ผลิตเห็นว่าเป็นโอกาสอันดีที่จะใช้ตลาดชุมชน ต.ไทยบุรี เป็นอีกช่องทางหนึ่งในการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ข้าวหลาม ดังนั้นเมื่อมีการเปิดทำการตลาดชุมชน ต.ไทยบุรี แล้วจะทำให้

1. ผู้ผลิตสามารถนำผลิตภัณฑ์ข้าวหลามมาขายได้ และสามารถรับคำสั่งทำสินค้ารสชาติต่างๆ เพื่อให้ผู้สั่งผลิตมารับสินค้าได้ในนัดถัดไป ทำให้มีผู้มาตลาดซ้ำมากขึ้น
2. ผู้ผลิตข้าวหลามยินดีที่จะสาธิต การผลิตและเผาข้าวหลาม เป็นกิจกรรมเผยแพร่ความรู้สำหรับผู้มาเที่ยวตลาดชุมชน ซึ่งในอนาคตถ้ามีผู้ประกอบการอาชีพนี้เพิ่มมากขึ้นอาจจะจัดตั้งเป็นกลุ่มหรือเครือข่าย สร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนได้

2.8.6 การประเมินผลลัพธ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

(ผลต่อผู้ใช้ประโยชน์กลุ่มเป้าหมาย ผลต่อสาธารณะ และผลต่อวิชาการของผู้ดำเนินโครงการ)

ผลต่อกลุ่มอาชีพที่ผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ทั้ง 4 ประเภท รวมไปถึงผลลัพธ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น หลังจากการดำเนินโครงการ มีรายละเอียดดังนี้

เนื่องจากการดำเนินโครงการเกิดปัญหาการระบาดของโรคโควิด-19 ซึ่งส่งผลให้มีการปรับการดำเนินโครงการ จากเดิมที่จะให้มีการเปิดตลาดชุมชนจริง ให้เกษตรกรหรือผู้แปรรูปผักปลอดสารพิษ ได้นำผลผลิตมาวางจำหน่ายในตลาด เป็นการพัฒนาผลิตภัณฑ์ผักปลอดสารพิษและการกำหนดแนวทางเตรียมการเพื่อเตรียมความพร้อมไว้เพื่อรอการเปิดทำการของตลาดชุมชน ซึ่งจากการดำเนินการที่ผ่านมาพบว่าเกษตรกรผู้ปลูกผักปลอดสารพิษ ได้เรียนรู้ต้นแบบและตัวอย่างของการแปรรูปผักปลอดสารพิษและแนวทางในการจัดวางแผนเพื่อจัดจำหน่ายผักปลอดสารพิษ ซึ่งเกษตรกรสามารถดำเนินการได้ทันทีเมื่อมีการเปิดตลาดชุมชน ต.ไทยบุรี

จากการประเมินผลลัพธ์การเปลี่ยนแปลงโดยการสัมภาษณ์ผู้ผลิตและผู้รับฝากขายโดยตรง พบว่าการปรับเปลี่ยนรูปแบบ และการเพิ่มช่องทางการจำหน่ายทำให้สินค้าขายดีขึ้น โดยผู้ผลิตพอใจผลประกอบการ เมื่อที่ปรึกษาถามถึงกำไรก็ได้คำตอบว่า “อยู่ได้” คือเป็นที่พอใจ ส่วนรายได้นั้นได้รับสม่าเสมอจากผู้รับฝากขาย โดยนำส่งสัปดาห์ละประมาณ 2 ครั้ง เฉลี่ยสัปดาห์ละ 1,000 บาท แม้ตลาดชุมชนจะยังเปิดไม่ได้ ผู้ผลิตก็สามารถปรับตัวใช้ช่องทางการจำหน่ายอื่นได้ และพร้อมจำหน่ายเมื่อตลาดเปิดได้ทันที และผลต่อสาธารณะคือผู้บริโภคได้ใช้สินค้าที่เป็นงานฝีมือ เกิดความภาคภูมิใจในตัวผลิตภัณฑ์

สำหรับในส่วนของชนมพื้นบ้าน ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะเกิดขึ้นหลังจากสามารถเปิดดำเนินการตลาดชุมชน ต.ไทยบุรีได้ จะทำให้ชุมชนเกิดการขยายผลที่นอกเหนือจากเป็นอาชีพในมิติเศรษฐกิจ ยังทำให้ชุมชนเห็นคุณค่าของชนมพื้นบ้านในมิติด้านสังคมและวัฒนธรรมอีกด้วย รวมไปถึงจะเป็นการสร้างความเข้มแข็งของชุมชน นอกจากนี้หากการสร้างการรับรู้ได้ผลดียังเป็นการขับเคลื่อนเศรษฐกิจชุมชนอีกด้วย สำหรับในส่วนของผู้ที่ดำเนินโครงการ โดยเฉพาะนักศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจที่ลงทะเบียนในรายวิชาพันธกิจเพื่อสังคม ทำให้ได้เกิดการประยุกต์ความรู้ในห้องเรียนไปบูรณาการกับบริบทจริงของชุมชน และยังเข้าใจการบริหารจัดการธุรกิจในบริบทของชุมชนเป็นอย่างดีอีกด้วย

จากการประเมินผลลัพธ์การเปลี่ยนแปลงโดยการสัมภาษณ์ผู้ผลิตข้าวหลามโดยตรง พบว่าการปรับเปลี่ยนรสชาติ รูปแบบ และการเพิ่มช่องทางการจำหน่าย ทำให้สินค้าขายดีขึ้น โดยผู้ผลิตพอใจผลประกอบการ เมื่อที่ปรึกษาถามถึงกำไร ก็ได้คำตอบว่า “กำไรไม่รู้ แต่ได้เห็นเงินสดทุกครั้ง และใช้หมุนเวียนอยู่ในนั้น” กล่าวคือเป็นที่พอใจ ส่วนรายได้นั้นได้รับสม่าเสมอจากการขายประจำที่ตลาดนัดวันพุธ โดยมีรายได้ประมาณครั้งละ 2,500 บาท (สำหรับข้าวเหนียว 8 กิโลกรัม) อย่างไรก็ตาม ยังสามารถผลิตและขายข้าวหลามตาม งานศพ งานแต่งงาน งานบวช งานขึ้นบ้านใหม่ อีกด้วย แม้ตลาดชุมชนจะยังเปิดไม่ได้ ผู้ผลิตก็สามารถปรับตัวใช้ช่องทางการจำหน่ายอื่นได้ และพร้อมจำหน่ายเมื่อตลาดชุมชนเปิดได้ทันที และผลต่อสาธารณะ คือผู้บริโภคจะได้สินค้าชุมชนประเภทข้าวหลาม ที่สด ใหม่ ไร้สารกันบูด หลากหลายรสชาติและรูปแบบ เหมาะกับกลุ่มผู้ซื้อทุกเพศ ทุกวัย

2.8.7 แนวทางการติดตามและธำรงรักษาพัฒนาการที่เกิดขึ้นให้คงอยู่ต่อไป

(เครือข่ายที่จะดำเนินการต่อเนื่อง โครงการต่อเนื่องโดยผู้วิจัยหรือผู้มีบทบาทหน้าที่หลัก นำเข้าระบบขององค์กรรัฐ เป็นต้น)

โครงการมีแนวทางในการติดตามและบำรุงรักษาพัฒนาการที่เกิดขึ้นกับกลุ่มผลิตภัณฑ์ทั้ง 4 ของตำบลไทยบุรี ดังรายละเอียดต่อไปนี้

เพื่อให้เกษตรกรผู้ปลูกผักปลอดสารพิษ มีความพร้อมที่จะส่งผักปลอดสารพิษทั้งที่เป็นผักแปรรูปพร้อมรับประทาน และผักสดมาวางขายในตลาดชุมชน ต.ไทยบุรี หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (อบต.ไทยบุรี) ควรได้ประสานภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการกระตุ้นเตือน เพิ่มพูนความรู้ และเตรียมความพร้อมให้กับเกษตรกร ในประเด็นต่างๆ ดังนี้

1. การอบรมเชิงปฏิบัติเรื่องการแปรรูปและออกแบบผลิตภัณฑ์เพิ่มเติม ทั้งนี้ ตามที่ผู้เชี่ยวชาญด้านการตลาดเห็นสมควรและเกษตรกรมีความสนใจ
2. อบต. ไทยบุรี ต้องริเริ่มประชาสัมพันธ์ผักปลอดสารพิษให้เป็นสินค้าเด่นของตำบล และให้ใช้ผักปลอดสารพิษในโอกาสต่างๆ เช่น เป็นส่วนหนึ่งของกระเช้าของขวัญในโอกาสต่างๆ การส่งเสริมการใช้ผักปลอดสารพิษในโรงเรียน
3. อบต. ไทยบุรี ควรประสานความร่วมมือกับเกษตรกรผู้ปลูกผักปลอดสารพิษเพื่อยกระดับคุณภาพการผลิตให้ได้มาตรฐานและเป็นที่ยอมรับในวงกว้าง เช่น การจดทะเบียนและรับการประเมินมาตรฐานการผลิตกับหน่วยงานราชการที่ดูแลเรื่องนี้

เนื่องจากผู้ผลิตผลิตภัณฑ์จักสานเส้นพลาสติกใน อบต.ไทยบุรีมีเพียงรายเดียว การสร้างความยั่งยืนต้องเพิ่มจำนวนผู้ผลิตเพื่อสร้างความเข้มแข็งในกลุ่มผู้ผลิตผลิตภัณฑ์จักสานเส้นพลาสติก สามารถส่งต่อศิลปะในรูปแบบนี้ให้แก่คนรุ่นต่อไป ขณะเดียวกันต้องสนับสนุนผู้ผลิตรายเดียวในปัจจุบันให้มีกำลังใจที่จะทำการผลิต คิดค้น ผลงานใหม่ๆสืบเนื่องต่อไป โดยผู้ที่เกี่ยวข้อง คือ อบต.ไทยบุรี คณะที่ปรึกษา ควรดำเนินการในประเด็นต่างๆ ดังนี้

1. ที่ปรึกษายังคงให้คำปรึกษาอย่างต่อเนื่องต่อไป
2. อบต. ไทยบุรี ควรส่งเสริม จัดอบรม พัฒนาอาชีพผู้ผลิตผลิตภัณฑ์จักสานเส้นพลาสติก เพื่อเพิ่มจำนวนผู้ประกอบการอาชีพนี้ให้มากพอที่จะตั้งเป็นกลุ่มอาชีพได้
3. เมื่อสามารถจัดตั้งเป็นกลุ่มอาชีพได้ จะสามารถเข้าถึงการช่วยเหลือจากภาครัฐ รวมถึงการเข้าถึงแหล่งทุนได้มากขึ้น ส่งผลให้เกิดความเข้มแข็งและยั่งยืนต่อไป

เพื่อให้การยกระดับชนมพื้นบ้านของไทยบุรีผ่านการเปิดตลาดชุมชนไทยบุรี เกิดการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและคงอยู่ ผู้รับผิดชอบโครงการได้นำเสนอโครงการผ่าน อบต. ไทยบุรี ซึ่งได้มอบหมายให้มีผู้ประสานงานหลักในเรื่องนี้ รวมถึงผู้บริหารระดับสูงสุดคือนายก อบต.ไทยบุรี สนับสนุนการเปิดตลาดชุมชนขึ้นในพื้นที่ไทยบุรี ซึ่งแนวทางดังกล่าวนี้จะช่วยทำให้เกิดการพัฒนาการและดำรงอยู่ของอาชีพชนมพื้นบ้าน และการสร้างการรับรู้เรื่องของชนมพื้นบ้านในไทยบุรีไว้ได้ต่อไป รวมไปถึงผู้รับผิดชอบโครงการได้มีข้อเสนอแนะให้กับ อบต.ไทยบุรี ในการพัฒนาและยกระดับชนมพื้นบ้าน ในประเด็นต่างๆ ดังนี้

1. การร่วมมือกับโรงเรียนในพื้นที่ต.ไทยบุรี ในการจัดขนมพื้นบ้านเป็นอาหารว่างให้เด็กนักเรียน เพื่อสร้างความคุ้นเคยในการรับประทานขนมพื้นบ้าน อันจะนำไปสู่ความชื่นชอบขนมไทยของเด็กรุ่นใหม่ต่อไปได้
2. การรวมกลุ่มคนในชุมชนเพื่อจัดหาวัตถุดิบที่เกี่ยวข้องกับการทำขนมพื้นบ้าน อาทิเช่น ใบตอง เพื่อช่วยลดต้นทุนในเรื่องการจัดซื้อใบตองที่ตัดแต่งมาใช้เป็นห่อขนม
3. การขอรับการปรึกษากับหน่วยงานของของมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ เพื่อศึกษาวิจัยและพัฒนา วัตถุดิบที่ใช้ทำขนมพื้นบ้าน เพื่อรองรับกลุ่มลูกค้าที่ดูแลสุขภาพ

เนื่องจากผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ข้าวหลาม ใน อบต.ไทยบุรี มีเพียงรายเดียวซึ่งเป็นรุ่นที่ 2 ของครอบครัวที่ผลิต และขายข้าวหลาม ในปัจจุบันมีการผลิตและขายทุกสัปดาห์อย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 วัน อย่างไรก็ตาม การสร้างความยั่งยืนในสินค้าประเภทนี้ คือ จะต้องเพิ่มจำนวนผู้ผลิตเพื่อสร้างความเข้มแข็งในรูปกลุ่มหรือ เครือข่ายผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ข้าวหลาม สามารถส่งต่อภูมิปัญญาด้านอาหาร ให้แก่คนรุ่นต่อไป ขณะเดียวกัน ต้องสนับสนุนผู้ผลิตรายเดียวในปัจจุบันให้มีกำลังใจที่จะทำการผลิต คิดค้น ผลงานใหม่ๆสืบเนื่องต่อไป โดย ผู้ที่เกี่ยวข้อง คือ อบต.ไทยบุรี คณะที่ปรึกษา ควรดำเนินการ ในประเด็นต่างๆ ดังนี้

1. ที่ปรึกษายังคงให้คำปรึกษาอย่างต่อเนื่องต่อไป
2. อบต. ไทยบุรี ควรส่งเสริม จัดอบรม พัฒนาอาชีพผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ข้าวหลาม เพื่อเพิ่มจำนวนผู้ ประกอบอาชีพนี้ให้มากขึ้นที่จะตั้งเป็นกลุ่มหรือเครือข่ายอาชีพได้
3. เมื่อสามารถจัดตั้งเป็นกลุ่มหรือเครือข่ายอาชีพได้ จะสามารถเข้าถึงการช่วยเหลือจากภาครัฐ รวมถึงการเข้าถึงแหล่งทุนได้มากขึ้น ส่งผลให้เกิดความเข้มแข็งและยั่งยืนต่อไป

2.9 การเผยแพร่ (บทความวิชาการ การประชุมวิชาการ หรือผ่านอินเทอร์เน็ต/เว็บไซต์)

(นำเสนอหลักฐานการเผยแพร่ทางวิชาการ หรือสื่อประชาสัมพันธ์รูปแบบต่างๆ เช่น ข่าว หรือวีดิทัศน์)

ผู้รับผิดชอบโครงการมีแผนที่จะผลิตข่าวเพื่อประชาสัมพันธ์ผ่านเว็บไซต์ของมหาวิทยาลัย

2.10 ผลงานตามตัวชี้วัดความสำเร็จ

ผลผลิต	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	รวม
- จำนวนทุนวิจัยจากภายนอกเพื่อวิจัยและบริการวิชาการแก่สังคม (บาท)													
- จำนวนการให้บริการวิชาการทางวิทยาศาสตร์สุขภาพ (กิจกรรม)													
- จำนวนหลักสูตร Reskill/ Upskill/ Non-degree (หลักสูตร)													
- จำนวนความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ (MOU)													
- จำนวนพื้นที่ที่เข้าถึงการให้บริการ (จังหวัด)													
- จำนวนเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชนรายรอบมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ (ชุมชน)	1												1
- จำนวนเครือข่ายความร่วมมือกับชุมชนในจังหวัดนครศรีธรรมราชและจังหวัดใกล้เคียง (ชุมชน)													
- จำนวนเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคสถาบันการศึกษา (หน่วยงาน)													
- จำนวนหน่วยงานภายในมหาวิทยาลัยที่มีส่วนร่วมในการให้บริการ (หน่วยงาน)													
- จำนวนอาจารย์มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ที่มีส่วนร่วมในการบริการวิชาการ (คน)	4												4
- จำนวนผู้เข้ารับบริการ (คน) (ยกเว้นอาจารย์มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์)	10									10	10	10	40
- จำนวนประชาชนที่เข้าถึงหลักสูตร/แหล่งเรียนรู้ที่จัดการศึกษาในรูปแบบ life long learning (คน)													
- ความพึงพอใจของอาจารย์ในการเข้าร่วมโครงการ/กิจกรรมบริการวิชาการ (ร้อยละ)													80
- ความพึงพอใจของผู้รับบริการ (ร้อยละ)													90
- ผู้เข้ารับบริการที่มีความรู้เพิ่มขึ้นจากการเข้ารับบริการ (ร้อยละ)													
- ผู้เข้ารับบริการที่สามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ (ร้อยละ)													90
- จำนวนผลงานที่นำไปใช้ประโยชน์ตามความต้องการของชุมชน สังคม (ผลงาน) (แบบหลักฐาน)													4
- จำนวนผลงานทางวิชาการที่ทำร่วมกับเครือข่ายภายนอก (เรื่อง)													
- จำนวนแหล่งเรียนรู้/ศูนย์เรียนรู้ที่ให้บริการ (แหล่งเรียนรู้/ศูนย์เรียนรู้)													
- จำนวนการประชุมวิชาการ (ครั้ง)													

2.11 สรุปและเสนอแนะเพื่อการพัฒนาต่อยอด

ผลการดำเนินโครงการส่งผลการพัฒนาที่ยั่งยืนในด้าน

(กรุณาขีด ✓ ในช่อง หน้าข้อความที่เกี่ยวข้องกับโครงการสามารถเลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1. จัดความยากจนในทุกรูปแบบ ทุกที่
- 2. จัดความหิวโหย บรรลุเป้าความมั่นคงทางอาหารและโภชนาการที่ดีขึ้น และส่งเสริมเกษตรกรรมยั่งยืน
- 3. ทำให้แน่ใจถึงการมีสุขภาวะในการดำรงชีวิต และส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีของทุกคนในทุกช่วงอายุ
- 4. ทำให้แน่ใจถึงการได้รับการศึกษาที่ได้คุณภาพอย่างเท่าเทียมและทั่วถึง และส่งเสริมโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิตแก่ทุกคน
- 5. บรรลุถึงความเท่าเทียมทางเพศ และเสริมสร้างพลังให้แก่สตรีและเด็กหญิงทุกคน
- 6. ทำให้แน่ใจว่าเรื่องน้ำและการสุขาภิบาลได้รับการจัดการอย่างยั่งยืน และมีสภาพพร้อมใช้สำหรับทุกคน
- 7. ทำให้แน่ใจว่าทุกคนสามารถเข้าถึงพลังงานที่ทันสมัย ยั่งยืน เชื่อถือได้ ตามกำลังซื้อของตน
- 8. ส่งเสริมการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืนและทั่วถึงให้เป็นไปอย่างยั่งยืน ส่งเสริมศักยภาพการมีงานทำ และการจ้างงานเต็มที่ และงานที่มีคุณค่าสำหรับทุกคน
- 9. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่พร้อมรับการเปลี่ยนแปลง ส่งเสริมการปรับตัวให้เป็นอุตสาหกรรมอย่างยั่งยืนและทั่วถึง และสนับสนุนนวัตกรรม
- 10. ลดความเหลื่อมล้ำทั้งภายในและระหว่างประเทศ
- 11. ทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์มีความปลอดภัย ทั่วถึง พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงและยั่งยืน
- 12. ทำให้แน่ใจถึงการมีแบบแผนการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน
- 13. ดำเนินการอย่างเร่งด่วนเพื่อต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบที่เกิดขึ้น
- 14. อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร ทะเล และทรัพยากรทางทะเลสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืนให้เป็นไปอย่างยั่งยืน
- 15. พิทักษ์ ปูระณะ และส่งเสริมการใช้ประโยชน์ที่ยั่งยืนของระบบนิเวศบนบก จัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน ต่อสู้กับการแปรสภาพเป็นทะเลทราย ภัยแล้งและฟื้นฟูความเสื่อมโทรมของที่ดิน และหยุดยั้งการสูญเสียความหลากหลายทางชีวภาพ
- 16. ส่งเสริมให้สังคมมีความเป็นปกติสุข ไม่แบ่งแยก เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน มีการเข้าถึงความยุติธรรมโดยถ้วนหน้า และสร้างให้เกิดสถาบันอันเป็นที่พึ่งของส่วนรวม มีประสิทธิภาพ และเป็นที่ยอมรับในทุกระดับ
- 17. เสริมสร้างความเข้มแข็งในวิธีการปฏิบัติให้เกิดผล และสร้างพลังแห่งการเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือระดับสากลต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

ผลการดำเนินโครงการสอดคล้องกับมิติ

(กรุณาขีด ✓ ในช่อง หน้าข้อความที่เกี่ยวข้องกับโครงการสามารถเลือกได้มากกว่า 1 ข้อ)

- 1.อาชีพ
- 2.สุขภาพ
- 3.การศึกษา
- 4.ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม
- 5.สังคมและวัฒนธรรม

สรุปผลการดำเนินโครงการและเสนอแนะเพื่อการพัฒนาต่อยอด

งานวิจัยนี้เป็นการบูรณาการการมีส่วนร่วมของชุมชนในการยกระดับผลิตภัณฑ์สินค้าชุมชนให้เป็นที่ต้องการของผู้บริโภค ทั้งนี้เพื่อให้ สินค้าชุมชนมีเอกลักษณ์ โดดเด่น และสะท้อนวิถีชีวิตของคนในชุมชน ซึ่งจะทำให้สินค้าชุมชนดังกล่าวเป็นที่ต้องการของผู้บริโภคมากขึ้น อันส่งผลต่อการเพิ่มรายได้ให้แก่ผู้ผลิตสินค้าชุมชน อีกทั้งเป็นการพัฒนาเสริมสร้างศักยภาพพลังชุมชนด้วยรูปแบบกระบวนการมีส่วนร่วม โดยมีข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาต่อยอด ดังต่อไปนี้

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (อบต.ไทยบุรี) ควรได้ประสานภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการกระตุ้นเตือนเพิ่มพูนความรู้และเตรียมความพร้อมให้กับเกษตรกร การจัดอบรมเชิงปฏิบัติเรื่องการแปรรูปและออกแบบผลิตภัณฑ์ การอบรมพัฒนาอาชีพผู้ผลิตผลิตภัณฑ์จักสานเส้นพลาสติก พัฒนาอาชีพผู้ผลิตข้าวหอมเพื่อเพิ่มจำนวนผู้ประกอบการอาชีพนี้ให้มากพอที่จะตั้งเป็นกลุ่มอาชีพได้
2. อบต. ไทยบุรี ต้องริเริ่มประชาสัมพันธ์สินค้าชุมชนทั้ง 4 ประเภทให้เป็นสินค้าเด่นของตำบล และให้ใช้เป็นของขวัญของฝากในโอกาสต่างๆ เช่น เป็นส่วนหนึ่งของกระเช้าของขวัญในโอกาสต่างๆ
3. การส่งเสริมการใช้ผักปลอดสารพิษในโรงเรียน การส่งเสริมการรับประทานนมพืชนบ้านในโรงเรียน
4. อบต. ไทยบุรี ควรประสานความร่วมมือกับเกษตรกรผู้ปลูกผักปลอดสารพิษเพื่อยกระดับคุณภาพการผลิตให้ได้มาตรฐานและเป็นที่ยอมรับในวงกว้าง เช่น การจดทะเบียนและรับการประเมินมาตรฐานการผลิตกับหน่วยงานราชการที่ดูแลเรื่องนี้
5. การรวมกลุ่มคนในชุมชนเพื่อเป็นแหล่งวัตถุดิบที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการทำนมพืชนบ้าน อาทิเช่น ใบตอง เพื่อช่วยลดต้นทุนในเรื่องการจัดซื้อใบตองที่ตัดแต่งมาใช้เป็นห่อนม
6. การขอรับการปรึกษากับหน่วยงานของมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ เพื่อศึกษาวิจัยและพัฒนาวัตถุดิบที่ใช้ทำนมพืชนบ้าน เพื่อรองรับกลุ่มลูกค้าที่ดูแลสุขภาพ

ส่วนที่ 3 รายงานการใช้งบประมาณ

3.1 กระบวนการจัดการงบประมาณในการดำเนินงานโครงการ

(ขีด ✓ ในช่องสถานะดำเนินการ และระบุเดือนที่ดำเนินการในช่องหมายเหตุ)

กระบวนการ	สถานะดำเนินการ		หมายเหตุ
	กำลังดำเนินการ	ดำเนินการแล้วเสร็จ	
1. การสำรวจความต้องการของชุมชน หน่วยงาน/การประชุมกับแหล่งทุน/ การหารือร่วมกับผู้เชี่ยวชาญ		✓	
2.การจัดทำข้อเสนอโครงการ		✓	
3.แหล่งทุนพิจารณางบประมาณ/การยืนยันข้อเสนอโครงการ/การแก้ไข ข้อเสนอโครงการฉบับสมบูรณ์/การจัดการการเบิกจ่ายงบประมาณตาม ลักษณะของแหล่งทุน		NA	ใช้งบประมาณจาก เงินกองทุนสำนักวิชาการ จัดการ
4.การขออนุมัตินำโครงการเข้าสู่ระบบ MIS/การขออนุมัติดำเนินโครงการ บริการวิชาการ/การวางแผนการดำเนินงาน/การบริการให้คำปรึกษาแก่ ชุมชน/การรายงานความก้าวหน้าโครงการ		✓	
5.การยืมเงิน/การเตรียมงาน (การประสานงาน/การประชาสัมพันธ์/การรับ สมัครผู้เข้าร่วมกิจกรรม/จัดเตรียมงานทุกด้านที่เกี่ยวข้อง)		✓	
6.การจัดกิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยี/องค์ความรู้/การรายงาน ความก้าวหน้าโครงการ		✓	
7.การบริการให้คำปรึกษาแก่ชุมชน/ การประเมินติดตามผลหลังการ ถ่ายทอดเทคโนโลยี 1 เดือน	✓		
8.การประเมินติดตามผลหลังการถ่ายทอดเทคโนโลยี 3 เดือน	✓		
9.การสรุปโครงการ/การบันทึกข้อมูลในระบบบริการวิชาการ/การนำส่งข้อมูล และประชาสัมพันธ์ข่าวทุกช่องทาง/การรายงานความก้าวหน้าโครงการ		✓	
10.การจัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์		✓	

3.2 การใช้งบประมาณ (สรุปการใช้งบประมาณจำแนกรายเดือน)

งบประมาณโครงการจำนวน 20,000 บาท (คิดเป็นร้อยละ 100 งบประมาณที่ได้รับทั้งหมด)

หมวดค่าตอบแทน.....บาท

หมวดค่าใช้สอย.....4,554.....บาท

หมวดวัสดุอุปกรณ์.....บาท

รวม.....4,554..... บาท

เงินคงเหลือ 15,450 บาท คิดเป็นร้อยละ ของโครงการ

- a. รายงานงบประมาณอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ (อธิบายปัญหา/อุปสรรค/ข้อเสนอแนะ/การแก้ไขปัญหา)

ไม่มี

ส่วนที่ 4 ภาคผนวก (ภาพประกอบกิจกรรม)

1. ผักปลอดสารพิษ

(ต้นแบบและตัวอย่างการแปรรูปผัก)

2. ผลิตภัณฑ์จักสานเส้นพลาสติก

(สินค้าแบบเดิมและสถานที่จำหน่ายที่บ้าน)

คุณอารีย์ แซ่เซี่ยน

ผลิตภัณฑ์แบบดั้งเดิม

ผลิตภัณฑ์ใหม่

บ้านของผู้ผลิต เป็นที่แสดงและขาย

สถานที่ขายใหม่ ริมนนสายนบพิดำ หน้าร้านเจ๊เอง

3. ขนมหั่นบ้าน

4. ข้าวหลาม

ผู้ผลิตข้าวหลาม ในพื้นที่ อบต.ไทยบุรี (นางมณฑา จิตจรรย์)

ประชุมหารือ ขอคำแนะนำ จาก อบต.ไทยบุรี

ผลิตภัณฑ์แบบดั้งเดิม

กลุ่มผู้ซื้อ/ลูกค้าในปัจจุบัน

ผลิตภัณฑ์ใหม่ 1 (ข้าวหลามขมึ้นนมสด)

ชิม ผลิตภัณฑ์ใหม่ 1 (ข้าวหลามขมึ้นนมสด) ที่ ตลาดนัดหมอจวน กลุ่มวัยรุ่น

ผลิตภัณฑ์ใหม่ 2 (ข้าวหลามกะทิทะเลเรียน)

ชิม ผลิตภัณฑ์ใหม่ 2 (ข้าวหลามกะทิทะเลเรียน) ที่ อบต.ไทยบุรี

จุดจำหน่ายประจำ (ตลาดนัดหมอจวน)

บ้านผู้ผลิตข้าวหลาม

